

HRASTINAJIKO MUNDARKERIBE

1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951

Ando 1945-dikno bers április 24-én, páre diveha angle háborúvoszkero vígo, o SS-ike lukeszte, ako pále pumen cidnahi, hudinye 43 nyimcike szinten, ako ando Horvátiko cshigye pumen taj garugye pumen aszave gaveszte, aszo paso Zágrábo sztya. Páren andar lende kínzingye taj sza le 43 manusen – mursen, dzsújen taj hurde csháven – mundargye taj thargye jekhe pajtate. O jek maskar lende o Max Bamberger sztya (dik o A2 ódalo).

Dzsannahi odá

... hogy but szinti taj roma próbingye préko te dzsan pe bute határende ando biszton-ságosne országi, szar phenasz ando Svájco, de szinte soha na muknahi len ánde, szar te le but biboldóven taj politikajike menekülten? O jek aszavo, akasz pále bicshagye o svájcike raja o híresno jazz-gitárosi, o Django Reinhardt sztya.

Tumari búti

Szo dzsanen ári te arakhen palo svájcike határóro Paul Grüninger, ako but menekül-tenge segítinye préko te dzsan po határi Svájcoszte. Kija dzsanahi, te menekülinen kamplahi tumenge andar tumaro országo? Szar le kernahi?

Palo kípo

Kípo palo szinto Max Bambergeri, aszo ando 1935-dikno bers kergyija. Nyimciko Szintiko taj Romano Dokumentácijósno taj Kulturá-lisno Központo, Heidelbergo, Nyimciko.